

e-Rojnost č. 318

Znojenské dění komentuje Jiří Cmunda Roupec

Vychází od září 2017

Premonstráti se vracejí do Znojma str. 2
Nevytříděním elektroodpadu přicházíme o miliony str. 3
Východní bluegrass v podání dua Zenkl & Kozák str. 3
Magazín: Z historie Domečku: Německý měšťanský spolek

24. 10. 2023

Podzimek junior jede na vítězné vlně

Ve vedení znojenské ODS došlo na vedoucím postu ke změně. Delegáti oblastního sdružení zvolili do čela staronového lídra Mgr. Karla Podzimka. Zřejmě zafungovala u voličů představa, že když se někdo dostal až na post krajského radního, dokonce pro exponovaný resort zdravotnictví, jsou jeho řídicí schopnosti nezpochybnitelné. Inu, jak se říkávalo: „Komu dal pánbů úřad, tomu dal jistě i rozum.“ Zda to platí i v případě pana magistra Podzimka, toť otázka. Faktem je, že na Masarykově univerzitě vystudoval Pedagogickou fakultu a na Fakultě sportovních studií trenérský obor, ale žádnou z těchto odborností v praxi nevyužil, ale začal podnikat v oboru gastronomie a cestovního ruchu. Zda provozování hospody v rekreační oblasti Vranovské přehrady ho kvalifikuje do pozice experta na zdravotnictví, je náhledni. Do jisté míry to vysvětluje, proč se naše zdravotnictví potýká s problémy, ať už jde o nedostatek některých léků, nebo o přetížení zdravotnického personálu. To nyní na jižní Moravě padá i na hlavu Karla Podzimka.

**V čem spočívá kouzlo Karla Podzimka?
Snad v jeho širokém úsměvu?**

Podle jeho práce v rodném Znojme nic moc nevypovídá ani o jeho výjimečných manažerských schopnostech. Pravda, vyjednal pro Znojmo dotaci ministerstva kultury na rekonstrukci Loucké jízdárny. Ovšem podle jeho postojů na jednáních Zastupitelstva města Znojma mnoho aktivity neprojevuje, spíše je spolehlivým přítakávačem koaličních lídrů.

Druhou stránkou volby nového lídra znojenské ODS je zřejmě nepřesvědčivé působení Podzimkova předchůdce Mgr. Františka Koudely, což Rojnost předpokládala už při jeho zvolení, když psala, že pan Koudela si troufá sedět současně na třech židlích – ředitelské, vinařské a politické. Politický post mu evidentně neseďí. To se projevuje i na jednáních městského zastupitelstva, jehož je členem. Pokud mluví, vyjadřuje se většinou jednoslovně, a jen když je vyzván.

Mgr. Karel Podzimek ve svém inauguračním krátkém proslovu kromě poděkování za zvolení řekl, že bude hájit barvy Znojemska. Zajisté současně myslel i na obhajobu svého postu v krajském zastupitelstvu, do něhož se bude volit příští rok. Uvidíme, zda mu k tomu postačí hlasy samotné ODS. Při minulých volbách mu pomohly i hlasy Svobodných a hnutí Starostové a osobnosti pro Moravu.

Také znojenská nemocnice má problém s personálem

Nazývat situaci v našem zdravotnictví jako tíživou je zlehčování problému. Současný stav, při němž některá pracoviště omezují ordinační dobu, pro nedostatek personálu odkládají zákroky, lékaři se bouří kvůli vysokým přesčasům, by se dal už považovat za katastrofální. Bohužel, se to týká i znojenské nemocnice. Skoro třetina v nemocnici vypověděla k prosinci dohodu o přesčasech. To se

přirozeně dotkne hospitalizovaných pacientů. Nejcitlivější je situace v menších odděleních, kdy výpadek i jednoho lékaře ochromí provoz. Konkrétně taková situace, podle vyjádření tiskové mluvčí nemocnice pro Znojemský týden, nastala na oddělení ORL, které od června omezilo operační výkony, ambulantní péči, noční i víkendovou pohotovost. Dříve mohla nemocnice nabídnout mladým lékařům jako benefit i byt. Krajský zřizovatel je ale prodal.

Zřizovatelem znojemské nemocnice je Jihomoravský kraj, kde má resort zdravotnictví na starosti právě znojemský politik Mgr. Karel Podzimek. Ve výše uvedeném článku Rojnost informuje o zvolení Podzimka juniora do čela oblastního sdružení ODS, což lze číst i tak, že by rád obhájil post krajského zastupitele, ne-li radního. Současně Rojnost poukazuje na jeho (ne)kvalifikaci pro obor zdravotnictví. Při svém zvolení slíbil, že bude hájit barvy Znojemska. Stav ve znojemské nemocnici tomu rozhodně neodpovídá.

Premonstráti se vracejí do Znojma

V první chvíli mě napadlo, že snad město Znojmo našlo kupce klášterního monstra v Louce. Nikoliv! Loucký klášter bude město vláčet dál jako kouli u nohy.

Prodejní transakce se týká jiného znojemského kláštera, totiž náležícího řádu dominikánů na dnešní Dolní České ulici. Jeho historie sahá do první čtvrtiny 13. století. Ačkoliv se datace vzniku kláštera liší, za nejpravděpodobnější je považován rok 1230, tedy krátce po povýšení Znojma na město králem Přemyslem Otakarem I. (19. 9. 1226). Jeden z pramenů uvádí, že král věnoval pozemek dominikánům na Husím Vršku za účelem stavby kláštera s kostelem. Bylo to v době před stavbou městského opevnění, k němuž došlo až o třicet let později. Klášter prošel za dobu své existence řadou svízelných období, včetně válek, požárů a reforem, byť té josefínské byl ušetřen. Přečkal i německou okupaci. Při osvobozovací operaci v květnu 1945 poskytl klášter mnohým ženám útulek před znásilňováním sovětskými vojáky. V srpnu 1945 byl konvent československým právním subjektem a nepostihla ho poválečná konfiskace německého majetku. V dubnu 1950 byl klášter přepaden příslušníky tajné policie a řeholníci odvezeni do sběrných táborů. Krátce se z kláštera stala kasárna vojáků Pohraniční stráže. V roce 1960 byl klášter předán Okresnímu stavebnímu podniku a sloužil jako učňovské středisko. Po přelomových událostech v listopadu 1989 byl klášter dominikánům vrácen. Od roku 1993 byla přední část kláštera pronajata firmě Intral, která dál jednotlivé místnosti pronajímala.

Klášter je jen o něco mladší než město Znojmo

Klášterní objekt na Dolní české

Klášterní objekt byl na prodej několik let. Teprve nyní o něj projevíli zájem premonstráti z Nové Říše. Důvody ke koupi kláštera byly převážně ekonomické. „Jsme vlastníky bezmála 1000 ha lesních pozemků, které jsou především kvůli kůrovcové kalamitě a suchu ze 70 % vytěženy. Postupně zalesňujeme, ale výtěžek z nových lesních porostů budou požívat až budoucí generace řeholníků. Abychom do té doby vytrvali, musíme být soběstační i z dalších zdrojů hospodaření, a proto jsme se rozhodli k odkoupení znojemského dominikánského kláštera,“ říká provizor Novoríšského kláštera, Štěpán Jiří Novák.

Dosavadní kanceláře a ordinace lékařů mají být zachovány. Zadní trakt objektu

který je v horším stavu, hodlají premonstráti zrekonstruovat a snad by tam mohly být v budoucnosti malometrážní byty pro mladé rodiny či pro soběstačné seniory, školka, ubytovna, dokonce se uvažuje o kavárně a o ateliérech pro umělce. Sousední kostel sv. Kříže a farní budova zůstává dál ve vlastnictví dominikánů. Vedení města Znojma počítá i nadále s využitím klášterních prostorů pro některé své akce, například pro společenský večer s VIP hosty Znojemského historického vinobraní.

Jedno z „dvojčat“ na Vančurce bylo zrekonstruováno

„Seniorům v DPS (Dům s pečovatelskou službou) na Vančurově ulici se žije lépe,“ hlásá titulek na facebooku znojemské buňky hnutí ANO, uvádějící zprávu o dokončení zateplení bloku A. Současně byly vyměněny balkony, které byly už v havarijním stavu. Minulou zimu byly rovněž zatepleny stropy v suterénu budovy. Podle prognózy včelařů má být totiž nadcházející zima obzvlášť studená, ale díky zateplení se senioři bydlící v „áčku“ nemusí zimy bát. Na topení zajisté něco ušetří i město. Celá rekonstrukce přišla na 27 milionů korun. Radost zde ubytovaným seniorům však už několik let kazí zrušení tamní kuchyně a společné jídelny. Jídlo je jim sice dováženo, ale v nepravidelných časech, což staroušky nutí čekat na příjezd vozů s obědy ve vestibulu budovy. Připadají si prý jako „bezdomovci“. A pokud musí k lékaři, jídlo je jim v jídlonosičích uloženo do přihrádky. Někteří zvědaví stařečci údajně nakukují do nevyzvednutých kastrůlků. Je to nepříjemné, svěřila se Rojnosti jedna z klientek. Nařízení o zrušení stravovacího zařízení přišlo v únoru 2019 z kraje. Poté, co byla jedna z dvojice totožných budov zateplena, v brzké době se téhož dočká i její dvojče budova B.

Východní bluegrass v podání dua Zenkl & Kozák

Čtenáři Rojnosti vědí, jak často zehráám na programovou nabídku Znojemské besedy, která je převážně v povědomí veřejnosti jako pořadatel Znojemského historického vinobraní a několika dalších akcí víceméně jarmarečního stříhu, či vinařského charakteru. Pravda, vím jen o tom, co projde sdělovacími prostředky. Tentokrát ale musím smeknout před počinem Znojemské besedy, která v Centru Louka uspořádala koncert zatím ne až tak známého dua žánru tradiční country, a to v širším významu toho slova, Radima Zenkla a Ondru Kozáka. Ač sám, jako pravověrný a aktivní příznivec country music jsem viděl a slyšel leccos, v Louce jsem byl ale z jejich muziky „paf“, stejně jako asi všichni posluchači, kteří si vyžádali opakované předávky.

Radim Zenkl, rodák z Opavy, působil v 80. letech v ostravských bluegrassových kapelách Rozkol a Tyrkys, s nímž se v roce 1988 stal vítězem celostátního kola Porty. Krátce na to, těsně před sametovou revolucí, odjel do Spojených států, usadil se v Kalifornii v Bay Area, v místě, které je takřka Mekkou moderních mandolínistů. Zenkl se z mandolínového samouka vypracoval na excelentního hráče a díky tomu měl o tamní živobytí postaráno. Podle svých slov se věnoval hudbě tělem a duší, spolupracoval s řadou špičkových akustických hudebníků a žil svůj muzikantský sen. Kromě mandolíny ovládá i hru na irské píšťaly, fujaru a i na nástroj australských domorodců didgeridoo... Do Ameriky se čas od času vrací, stále je členem několika tamních kapel, v muzikantských kempech, případně i z moravského domova on-line vyučuje také svůj osobitý styl hry na mandolínu. Ve Znojmě předvedl i naprosto unikátní kousek – hru na mandolínu se dvěma trsátky, přičemž jedním hrál tradiční tremolo, druhým sólovou melodii. Po návratu do vlasti vytvořil v roce 2021 duo s Ondrou Kozákem, rovněž brilantním kytaristou a houslistou, s nímž se výtečně doplňují. Jejich repertoár je složen z lidových písní nejen z Appalachians, domoviny bluegrassu, ale také irských balad, lidovek ze Švédska, z Indie, nebo ze slovenských hor... vše ale přetransformováno do bluegrassové podoby. Jejich hudební cesta kolem světa je zaznamenána i na jejich společném CD, nazvaném Eastern Grass.

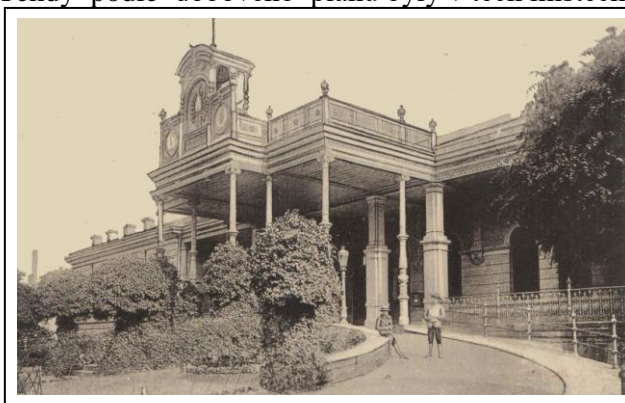
Radim Zenkl vlevo a Ondra Kozák

Z historie Domečku: Německý měšťanský spolek

Německý měšťanský spolek se při svém založení deklaroval jako nepolitický. Jeho cílem bylo posilovat společenský život členů, vzájemnou výměnu myšlenek a názorů. Znojemský kronikář Anton Vrbka v Pamětní knize města Znojma uvádí, že cílem spolku je připravit půdu, ze které by rozšiřování Němcům nepřátelského elementu bylo úspěšně zabráněno. Byly organizovány zábavné akce, plesy, koncerty, výlety, ale na zřeteli byla rovněž podpora intelektuálního rozhledu členů formou přednášek, přednášením básní... Spolek vydával také různé tiskoviny.

V počátcích se členové spolku scházeli v zimní hale znojemského pivovaru, jehož majitel Rudolf Mural poskytoval prostor zdarma, neboť byl sám zakládajícím členem spolku. Prostory v pivovaru však záhy kvůli narůstajícímu počtu členů přestávaly stačit. Proto bylo 15. května 1881 na generálním shromáždění spolku rozhodnuto o postavení vlastního spolkového domu. O jeho podobě se výbor inspiroval v Mariboru a v Českých Budějovicích. Byla zřízena stavební a výkonná komise. Vedení obecního zastupitelstva věnovalo spolku pozemek o výměře 5 755 m² za někdejšími hradbami na rohu nynější Pontassievské ulice a Mariánského náměstí. Tehdy podle dobového plánu byly v těch místech

vinice, sady a pastviny. Česká opozice byla samozřejmě proti. Padl například návrh prodat spolku pozemek za takzvaně „rozumnou“ cenu. Německá radniční majorita přesto pozemek spolku darovala. Do července t. r. byly vyhotoveny stavební plány a sestaven rozpočet. Ze čtyř představených návrhů byl vybrán plán znojemského architekta Josefa Slowaka. Stavba byla zadána Josefu Schweighoferovi. Stavět se de facto začalo až 6. března 1882. Do té doby bylo nutno zajistit materiál – cihly, vápno, písek, překlady, trámy, žulové a betonové prvky. Zvláštní komise vypracovala finanční plán. Žádosti o půjčky u obecního zastupitelstva a ředitelství Spořitelny byly vyřízeny kladně a spolku byla poskytnuta půjčka 50 000 zlatek. Současně byly organizovány sbírky mezi členstvem. Přispět na stavbu Měšťanského spolkového domu se stalo prestižní záležitostí. Znaimer Wochenblatt otiskoval seznamy dárců, mezi nimiž byli kromě znojemských měšťanů a řemeslníků i dárci mimoměstští. Celkem tak přispělo na stavbu spolkového domu 1083 dárců a sbírka vynesla 27 300 zl. Dohled nad účetnictvím měli předseda spolku Johann Haase a místopředseda Ferdinand Buchberger.

Původní podoba spolkového domu německých měšťanů s nájezdem pro kočáry.

Snímek ze sbírky M. Klimtové

Hrubá stavba spolkového domu byla dokončena 14. května 1882 a mohlo se začít s vnitřními úpravami. Kamna pro vytápění velkých místností dodala firma z Fridlandu, pro pokoje je vyrobil zámečník Anton Tima. Architektonická úprava sálů byla zadána vídeňským štukatérům. Dekorace dodala firma Sedlak a Jarosch z Jihlavy, tapiserie vídeňské firmy Konwalina, Fischer a Pahr. Malířské práce zajistil Martin Trauer. Zrcadlová výzdoba byla zadána zlatníkům Gregoru Zawadilovi a Antonu Jungnicklovi jun. Židle a stoly vyrobili znojemští truhláři Felmbiegel, Prochaska, Sackl a Kramer. Židle z ohýbaného dřeva zhotovil truhlář Ferdinand Siegel. Dlouho se zvažoval typ osvětlení, zda svíčkami, nebo petrolejovými lampami. Na doporučení Rudolfa Ditmara z Vídně bylo rozhodnuto svítit petrolejkami. (Těžko si dnes dovedeme představit mihotavý svit petrolejek a spolu s tím zápach páleného média. Přitom nikde není zmínka o odvětrávacím systému.) Ústřední pozlacený lustr dodal Ditmar z Vídně. Nástěnné lampy vyrobil Kuderna. (Elektrické osvětlení bylo zavedeno až v únoru 1893.) V sále byly položeny parkety. V říjnu došlo i na úpravu zahrady. Hlavní vchod byl řešen předsunutým zastřešením s věžičkou a vlajkovým stožárem. Přístup ke vchodu umožňoval i příjezd kočárů. Finišovalo se do posledního dne a 10. listopadu 1882 byl Německý spolkový dům dokončen.

Někdejší Brantstrasse nevypadá jako dlážděná. Snímek ze sbírky J. Vlasáka

Hrubá stavba spolkového domu byla dokončena 14. května 1882 a mohlo se začít s vnitřními úpravami. Kamna pro vytápění velkých místností dodala firma z Fridlandu, pro pokoje je vyrobil zámečník Anton Tima. Architektonická úprava sálů byla zadána vídeňským štukatérům. Dekorace dodala firma Sedlak a Jarosch z Jihlavy, tapiserie vídeňské firmy Konwalina, Fischer a Pahr. Malířské práce zajistil Martin Trauer. Zrcadlová výzdoba byla zadána zlatníkům Gregoru Zawadilovi a Antonu Jungnicklovi jun. Židle a stoly vyrobili znojemští truhláři Felmbiegel, Prochaska, Sackl a Kramer. Židle z ohýbaného dřeva zhotovil truhlář Ferdinand Siegel. Dlouho se zvažoval typ osvětlení, zda svíčkami, nebo petrolejovými lampami. Na doporučení Rudolfa Ditmara z Vídně bylo rozhodnuto svítit petrolejkami. (Těžko si dnes dovedeme představit mihotavý svit petrolejek a spolu s tím zápach páleného média. Přitom nikde není zmínka o odvětrávacím systému.) Ústřední pozlacený lustr dodal Ditmar z Vídně. Nástěnné lampy vyrobil Kuderna. (Elektrické osvětlení bylo zavedeno až v únoru 1893.) V sále byly položeny parkety. V říjnu došlo i na úpravu zahrady. Hlavní vchod byl řešen předsunutým zastřešením s věžičkou a vlajkovým stožárem. Přístup ke vchodu umožňoval i příjezd kočárů. Finišovalo se do posledního dne a 10. listopadu 1882 byl Německý spolkový dům dokončen.